

ਐਸਐਸ ਗਰੇਵਤ ਜੇ.

ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਫੁਟਕਲ। 1989 ਦਾ ਨੰਬਰ 3713-ਐੱਮ.

5 ਅਕਤੂਬਰ 1989

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ, 1973— ਐੱਸ. 164 ਅਤੇ 482— ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ — ਐੱਸ. 376— ਗੈਰ ਰੋਪ — ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. -ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਤਗਾਸਾ- ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 164 ਦਰਜ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ।

ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐੱਫ. ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਾਸ ਦੋਸ਼, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਟ੍ਰਿਕਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਡ ਦੇ, ਉਸ ਦੇ ਇਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ ਵਾਲੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਅਪੈਰਾਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ, ਅਤੇ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ।

(ਪੈਰਾ 8 ਅਤੇ 10)

482 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੀਸੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 38, ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਅਨੁਸੂਚੀ P/L ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 38, ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਅਨੁਬੰਧ ਪ/ਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 38, ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980। ਧਾਰਾ 366/376/342/ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ.

ਐਸ.ਐਸ.ਸਰੋਂ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਐਸ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਜੇ.

(1) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366/376/342 ਅਧੀਨ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 38, ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ.ਆਈ.), ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ, ਮੁਕਤਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ. ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਸੁਨੀਲ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਗਨ ਨਾਥ-ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕੰਵਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਫੱਤਣਵਾਲਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੰਸੀ ਟੇਲਰ, ਨੀਰਜ ਉਰਫ ਬਿੱਟੂ ਪੁੱਤਰ ਵਰਮਾ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੋਲੀ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰਿਕਸ਼ਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਰਸਤੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿਨੇਮਾ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਕਤ ਸਾਰੇ 6 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਗਏ, ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਭੱਜ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸ. ਉਸ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

Kanta Devi v. State of Punjab and another (S. S. Grewal, J.)

(3) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀਆਈ) ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦਿਨ ਥਾਣੇ 'ਚ ਬੈਠਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ. ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਫੱਤਣਵਾਲਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਫੱਤਣਵਾਲਾ (ਉਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ), ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਔਰਤ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਕੋਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ, ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਵਾਲੀ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ।

(4) ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਬਿਆਨ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਵਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 368/342/506/147/149 ਤਹਿਤ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਗਏ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਹੈ) ਨੇ ਖੁਦ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੀ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਰਾਕੇਸ਼ ਸਕਸੈਨਾ* ਬਨਾਮ *ਰਾਜ* ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ, (1) ਰਾਹੀਂ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਝਗੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੈਰਾਥ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ", ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, "ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ", ਅਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) (ਸੁਪੀਰਾ) ਰਾਹੀਂ *ਰਾਕੇਸ਼ ਸਕਸੈਨਾ* ਬਨਾਮ *ਰਾਜ* ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ *ਰਾਕੇਸ਼ ਸਕਸੈਨਾ* ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੀਰਾ) ਵਿੱਚ। *ਰਾਕੇਸ਼ ਸਕਸੈਨਾ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

(1) A.I.R. 1987 S.C. 740.

(8) ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਸਬ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164, ਉਸ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਪਗਨ ਐਡ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਜਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

(9) *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਰਾਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਵੀਨਤਮ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਧਾਰਾ 482 ਕਰੇਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਪੀਸੀ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ - ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ (ਐਸ. ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜ.)

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਚਕੀਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੋਸ਼, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, , ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

"ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਏ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।", ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* (3) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ, ਅਤੇ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(11) ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸੱਚੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜੀ.ਸੀ. ਮਿਤਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਸੋਢੀ, ਜੇ.ਜੇ.
ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,
ਬਨਾਮ

(3) A.I.R. 1983 S.C. 67.

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸ ਸੀ. 1987 ਦਾ ਨੰਬਰ 8199-ਐੱਮ .

6 ਅਕਤੂਬਰ 1989

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2)- ਐੱਸ. 397(3) ਅਤੇ 482— ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ —ਐੱਸ. ਕੋਡ ਦਾ 397(3) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।